A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2024. október 4.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Közös menekültügyi politika – 2011/95/EU irányelv – A harmadik országbeli állampolgárok által a menekült jogállásban való részesüléshez teljesítendő feltételek – A 2. cikk d) és e) pontja – Az »üldöztetés« fogalma – A megkövetelt súlyossági szint – 9. cikk – A nőkkel szembeni hátrányosan megkülönböztető intézkedések kellően súlyos együttese – A 9. cikk (1) bekezdésének b) pontja – Az üldöztetés formái – A 9. cikk (2) bekezdése – A nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelése – A 4. cikk (3) bekezdése – Az egyedi értékelés kötelezettsége – Terjedelem”

A C-608/22. és C-609/22. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. szeptember 22-én érkezett, 2022. szeptember 14-i határozataival terjesztett elő az

AH (C-608/22),

FN (C-609/22)

és

a **Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a harmadik tanács bírájaként eljárva, N. Piçarra (előadó), N. Jääskinen és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– AH képviseletében N. Lorenz Rechtsanwältin,

– FN képviseletében S. Moschitz-Kumar Rechtsanwältin,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, J. Schmoll és M. Kopetzki, meghatalmazotti minőségben,

– a belga kormány képviseletében M. Jacobs, A. Van Baelen és M. Van Regemorter, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében A. Gavela Llopis és A. Pérez-Zurita Gutiérrez, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében B. Fodda és J. Illouz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Azéma, J. Hottiaux és H. Leupold, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. november 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o. és HL L 19., 20. o.) 9. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának az értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket az egyrészről AH, illetve FN, valamint másrészről a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi idegenrendészeti és menekültügyi hivatal, Ausztria) között folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő, amelyek tárgya az ezen utóbbi által hozott, az előbbiek által menekült jogállás elismerése iránt előterjesztett kérelmeket elutasító határozatok jogszerűsége.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

A Genfi Egyezmény

3 A menekültek helyzetére vonatkozó, New Yorkban, 1967. január 31-én aláírt és 1967. október 4-től hatályos jegyzőkönyvvel kiegészített, a menekültek helyzetére vonatkozó, Genfben, 1951. július 28-án aláírt és 1954. április 22-től hatályos egyezmény *(Recueil des traités des Nations unies* [1954], 189. kötet, 150. o., 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.; a továbbiakban: Genfi Egyezmény) 1. cikke A. részének (2) bekezdése értelmében:

„Az Egyezmény alkalmazásában a »menekült« fogalma alkalmazandó minden olyan személyre, aki […] faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; […]”.

A CEDAW

4 Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1979. december 18-án elfogadott, 1981. szeptember 3-tól hatályos, a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának felszámolásáról szóló egyezmény *(Recueil des traités des Nations unies*, 1249. kötet, I-20378. szám, 13. o.; kihirdette: az 1982. évi 10. tvr.; a továbbiakban: CEDAW), amelynek valamennyi tagállam részese, az 1. cikkében a következőket írja elő:

„Az Egyezmény vonatkozásában a »nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés (diszkrimináció)« a nemi hovatartozás miatti minden olyan megkülönböztetést, kizárást vagy korlátozást jelent, amelynek az a hatása vagy célja, hogy csorbítsa vagy megsemmisítse a politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális, polgári vagy bármely más területen fennálló emberi jogoknak és alapvető szabadságjogoknak elismerését és megvalósítását a férfiak és a nők közötti egyenlőség alapján, nők által való gyakorlatát, függetlenül családi állapotuktól”.

5 Ezen egyezmény 3. cikke szerint annak részes államai minden területen, különösen politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális területen, megtesznek minden szükséges intézkedést, ideértve a jogszabályalkotást is, a nők teljes mértékű fejlődésének és előrehaladásának biztosítása érdekében, hogy biztosítsák számukra – a férfiakkal való egyenlőség alapján – az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok gyakorlását és élvezését.

6 Az említett egyezmény 5. cikke értelmében annak részes államai kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni többek között annak érdekében, hogy megváltozzanak a férfiak és a nők társadalmi és kulturális viselkedési formái, azzal a céllal, hogy megszüntessék mindazokat az előítéleteket, valamint szokásokra alapozott és egyéb gyakorlatokat, amelyek bármelyik nem alsóbbrendűségének vagy felsőbbrendűségének vagy a férfiak és a nők hagyományokhoz igazodóan megmerevített szerepkörének elképzelésén nyugszanak.

7 Ugyanezen egyezmény 7., 10. és 16. cikke értelmében annak részes Államai kötelesek minden megfelelő intézkedést megtenni a nőkkel szemben az ország politikai és közéletében, az oktatás területén, valamint a házassággal és a családi kapcsolatokkal összefüggésben alkalmazott megkülönböztetés kiküszöbölésére.

Az Isztambuli Egyezmény

8 Az Európa Tanácsnak a 2011. május 11-én Isztambulban megkötött, az Európai Unió által 2017. június 13-án aláírt, az Európai Unió nevében a 2023. június 1-jei (EU) 2023/1076 tanácsi határozattal (HL 2023. L 143 I., 4. o.) jóváhagyott, és az Unió tekintetében 2023. október 1-jétől hatályos, a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezmény (a továbbiakban: Isztambuli Egyezmény) 1. cikke értelmében annak célja többek között a nők védelme az erőszak minden formájával szemben, a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzése, üldözése és megszüntetése, a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséhez való hozzájárulás, valamint a nők és a férfiak közötti tényleges egyenlőség elősegítése, a nők helyzetének megerősítése révén is.

9 Ezen egyezmény 3. cikke szerint az egyezmény alkalmazásában „a nőkkel szembeni erőszak” az emberi jogok megsértéseként és a nőkkel szembeni megkülönböztetés formájaként értelmezendő; a nemi alapú erőszak mindazon cselekményei, amelyek fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági sérelmet vagy szenvedést okoznak vagy okozhatnak a nőknek, ideértve az ilyen cselekményekkel való fenyegetést, a kényszert vagy a szabadságtól való önkényes megfosztást, akár a közéletben, akár a magánéletben fordul is az elő.

10 Az említett egyezmény 4. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A részes felek elítélik a nőkkel szembeni megkülönböztetés minden formáját, és megelőzése érdekében haladéktalanul megteszik a szükséges jogalkotási és egyéb intézkedéseket, különösen azáltal, hogy

– beépítik nemzeti alkotmányukba vagy más megfelelő jogszabályaikba a nők és a férfiak közötti egyenlőség elvét, és biztosítják ezen elv gyakorlati megvalósulását;

– tiltják a nőkkel szembeni megkülönböztetést, szükség esetén akár szankciók alkalmazásával is;

– hatályon kívül helyezik azokat a törvényeket és megszüntetik azokat a gyakorlatokat, amelyek megkülönböztetést alkalmaznak a nőkkel szemben.”

11 Az Isztambuli Egyezmény 60. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A részes felek megteszik a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a nőkkel szembeni nemi alapú erőszak a [Genfi Egyezmény] 1. cikke A. részének (2) bekezdése szerinti üldözés egyik formájaként és a súlyos sérelem olyan formájaként legyen elismerhető, amely kiegészítő/szubszidiárius védelmet tesz szükségessé.”

Az uniós jog

A 2011/95 irányelv

12 A 2011/95 irányelv (4) és (16) preambulumbekezdése értelmében:

„(4) A genfi egyezmény és a jegyzőkönyv a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét képezi.

[…]

(16) Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és szem előtt tartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája [(a továbbiakban: Charta)] által elismert elveket. Így biztosítani kívánja különösen az emberi méltóság, valamint a menedékkérők és az őket kísérő családtagjaik menedékhez való jogának teljes körű tiszteletben tartását, valamint elő kívánja mozdítani e Charta 1., 7., 11., 14., 15., 16., 18., 21., 24., 34. és 35. cikke alkalmazását, ezért ennek megfelelően kell végrehajtani.”

13 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének a szövege a következő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

[…]

d) »menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy olyan hontalan személy, aki korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva a fenti okoknál fogva nem tud, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem akar oda visszatérni, és akire a 12. cikk nem vonatkozik.

e) »menekültjogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által menekültként történő elismerése;

[…]

h) »nemzetközi védelem iránti kérelem« egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a menekültjogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amely kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, ezen irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

i) »kérelmező« olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, amelynek tárgyában még nem hoztak jogerős határozatot;

[…]

n) »származási ország« az állampolgárság, illetve hontalan személyek esetében a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti ország vagy országok.”

14 Az említett irányelvnek „A tények és körülmények értékelése” című 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a kérelmező kötelezettségének tekinthetik, hogy a lehető leggyorsabban bemutasson a nemzetközi védelem iránti kérelem megalapozásához szükséges valamennyi bizonyítékot. A kérelem szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékok értékelését – a kérelmező közreműködésével – a tagállam végzi.

[…]

(3) A nemzetközi védelem iránti kérelem értékelése egyedi alapon, a következők figyelembevételével történik:

a) a kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában a származási országra vonatkozó valamennyi releváns tény, ideértve a származási ország törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit, valamint azok alkalmazási módját is;

b) a kérelmező releváns nyilatkozatai és az általa bemutatott dokumentumok, ideértve az arra vonatkozó információkat is, hogy a kérelmező üldöztetésnek vagy súlyos sérelemnek ki volt-e téve, illetve, hogy ezek veszélye fennáll-e;

c) a kérelmező egyéni helyzete és személyes körülményei, ideértve az olyan tényezőket is, mint a háttér, nem és életkor, annak megállapítása érdekében, hogy a személyes körülményeit figyelembe véve a vele szemben elkövetett cselekmények vagy azon cselekmények, amelyeket vele szemben elkövethetnek, üldöztetésnek, illetve súlyos sérelemnek minősülnek-e;

[…]”

15 Ugyanezen irányelvnek „Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai” című 6. cikke a következőket írja elő:

„Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai az alábbiak lehetnek:

a) az állam;

b) az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó felek vagy szervezetek;

c) az államtól független szereplők, amennyiben megállapítható, hogy az a) és b) pontban említett szereplők, ideértve a nemzetközi szervezeteket is, nem képesek vagy nem hajlandók az üldöztetéssel, illetve a súlyos sérelemmel szemben a 7. cikk szerint védelmet nyújtani.”

16 A 2011/95 irányelvnek „A menekültkénti elismerés feltételei” című III. fejezetében található „Az üldöztetés” című 9. cikke, amely a következőképpen rendelkezik:

„(1) Egy cselekmény a genfi egyezmény 1. cikkének A. pontja szerint akkor minősül üldözésnek, ha:

a) jellegénél, illetve ismétlődésénél fogva elegendően súlyos ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértse, különös tekintettel az állam azon kötelezettségeire, amelyektől az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló[, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény; a továbbiakban: EJEE)] 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni; vagy

b) különböző olyan intézkedések együtteséből áll össze, amelyek elég súlyosan sértik az emberi jogokat ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az a) pontban említetthez hasonló módon hassanak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti üldözés többek között a következő cselekmények formájában jelenhet meg:

a) fizikai vagy pszichikai erőszak alkalmazása, ideértve a nemi erőszakot is;

b) olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, rendőrségi és/vagy igazságszolgáltatási intézkedések, amelyek önmagukban hátrányosan megkülönböztető jellegűek, vagy amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznak;

c) aránytalanságok vagy hátrányos megkülönböztetés a büntetőeljárás során, aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető jellegű büntetés;

[…]

f) olyan cselekmények, amelyeket nemi hovatartozás miatt vagy gyermekekkel szemben követtek el.

(3) A 2. cikk d) pontjával összhangban, a 10. cikkben említett okok, valamint az e cikk (1) bekezdésében üldözésnek minősített cselekmények, illetve az ilyen cselekményekkel szembeni védelem hiánya között összefüggésnek kell lennie.”

17 Ezen irányelv 10. cikke, amelynek címe „Üldöztetési okok”, az (1) bekezdésének d) pontjában a következőket írja elő:

„Az üldöztetési okok értékelésekor a tagállamok a következőket veszik figyelembe:

[…]

d) valamely csoport különösen akkor minősül meghatározott társadalmi csoportnak, ha:

– a csoport tagjai veleszületett jellemzőkkel vagy meg nem változtatható közös háttérrel rendelkeznek vagy olyan közös meggyőződésük, illetve jellemzőik vannak, amelyek olyannyira alapvetők az identitás, illetve lelkiismeret szempontjából, hogy az érintett személyeket nem lehetne azok feladására kényszeríteni, illetve

– a csoport az érintett országban egyértelműen elkülöníthető identitással rendelkezik, mivel a csoportot az azt körülvevő társadalom másként kezeli.

[…]”

A 2013/32/EU irányelv

18 A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) „A kérelmek megvizsgálásának követelményei” című 10. cikke a (3) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják, hogy az eljáró hatóság a nemzetközi védelem iránti kérelmekről megfelelő vizsgálat után hozzon határozatot. E célból a tagállamok biztosítják, hogy:

a) a kérelmek megvizsgálására és a kérelmek tárgyában történő határozathozatalra egyénileg, tárgyilagosan és pártatlanul kerüljön sor;

b) pontos és naprakész információ beszerzésére kerüljön sor különböző forrásokból, például az [Európai Unió Menekültügyi Támogatási Hivataltól (EMTH)], az [Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának Hivatalától (UNHCR)] és a releváns nemzetközi emberi jogi szervezetektől a kérelmezők származási országában […] uralkodó általános helyzetről […] továbbá, hogy ezek az információk a kérelmek vizsgálatáért és a döntéshozatalért felelős személyzet rendelkezésére álljanak;

[…]

d) a kérelmeket vizsgáló és azokról határozatot hozó személyzet kapjon lehetőséget arra, hogy szükség esetén szakértői tanácsot kérjenek olyan sajátos kérdésekben, mint például az egészségügyi, kulturális, vallási, gyermekeket és nemet érintő problémák.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

19 AH afgán állampolgár, és 1995-ben született. Mivel apja el akarta őt adni, anyjával Iránba menekült. Görögországi tartózkodását követően, amelynek során házasságot kötött, 2015-ben Ausztriába utazott, és e tagállamban – ahol a házastársa élt – nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be.

20 FN afgán állampolgár, aki 2007-ben született, és soha nem élt Afganisztánban. 2020-ban nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be Ausztriában. Szintén Afganisztánból származó testvére e tagállamban már kiegészítő védelemben részesült. FN e kérelmében arra hivatkozott, hogy Iránból menekült el, ahol édesanyjával és két lánytestvérével élt, és egyikük sem rendelkezett tartózkodási engedéllyel, így FN nem járhatott iskolába, valamint az anyjuk nem tudott dolgozni, FN pedig szabadon akar élni, és ugyanazon jogokkal kíván rendelkezni, mint amelyek a férfiakat illetik meg.

21 A szövetségi idegenrendészeti és menekültügyi hivatal a 2018. március 26-i, illetve a 2020. október 14-i határozatában megállapította, hogy AH beszámolója nem hiteles, és hogy FN Afganisztánban nincs kitéve az üldöztetés tényleges veszélyének, ezért mindkét esetben megtagadta a 2011/95 irányelv 2. cikkének e) pontja szerinti menekült jogállás elismerését. Mindazonáltal AH-t is és FN-t is kiegészítő védelemben részesítette, lényegében azzal az indokkal, hogy az afganisztáni szociális háló hiányában az oda való visszatérésük esetén gazdasági és szociális nehézségeknek lennének kitéve.

22 E határozatok ellen AH is és FN is keresetet indított a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria) előtt, többek között arra hivatkozva, hogy egyrészt átvették a nyugatias értékeket és életmódot, valamint másrészt arra, hogy a tálib rezsim 2021 nyarán történt hatalomátvételét követően az afganisztáni helyzetben olyan változások következtek be, hogy a nők már széles körű üldöztetésnek vannak kitéve.

23 E bíróság e kereseteket megalapozatlanság miatt elutasította, többek között megállapítva, hogy AH és FN az ausztriai életkörülményeiket figyelembevéve nem folytattak olyan „nyugati életmódot”, amely identitásuk alapvető részévé vált volna, és amelyet lehetetlen lenne feladniuk annak érdekében, hogy elkerüljék a származási országukban fenyegető üldöztetést.

24 AH és FN felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria), azaz a kérdést előterjesztő bírósághoz, ismét arra hivatkozva, hogy a nőknek az új tálib rezsim alatt fennálló helyzete önmagában igazolja a menekült jogállásuk elismerését.

25 E tekintetben e bíróság megállapítja, hogy az afganisztáni állampolgárságú nők a 2011/95 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett „meghatározott társadalmi csoporthoz” tartoznak, és az e rendelkezésben említett üldöztetési ok, valamint azon „üldöztetés” között, amelyeknek e nők ki lehetnek téve, összefüggés áll fenn, amint azt ezen irányelv 9. cikkének (3) bekezdése megköveteli.

26 Az említett bíróság emlékeztet arra, hogy a korábbi tálib rezsimnek az 1996-tól 2001-ig tartó időszaka alatt megállapította, hogy a nők Afganisztánban fennálló helyzetét összességében elegendően súlyosnak kell tekinteni annak megállapításához, hogy az őket érintő hátrányosan megkülönböztető intézkedések önmagukban a Genfi Egyezmény értelmében vett üldöztetésnek minősülnek. Következésképpen ezen időszak során a nemzetközi védelmet kérelmező személy menekült jogállását elismerték pusztán annak alapján, hogy afgán nőről van szó.

27 E bíróság a közlése szerint e tálib rezsim bukását követően oly módon változtatta meg az ítélkezési gyakorlatát, hogy a továbbiakban kizárólag azok a nők részesülhettek menekült jogállásban, akiket az üldöztetés veszélye fenyegetett olyan „nyugatias életmód” folytatása miatt, amely az identitásuk olyannyira meghatározó részévé vált, hogy nem lehetett megkövetelni tőlük, hogy az üldöztetés veszélyének elkerülése érdekében feladják azt, és annak értékelése, hogy ez fennáll-e, az adott eset körülményeinek *in concreto* vizsgálatán alapult. Az említett bíróság azonban úgy véli, hogy a tálibok által a nőkkel szemben a hatalomba való visszakerülésük óta elfogadott intézkedések, akár a hátrányos megkülönböztetés különböző formáiról, akár szexuális erőszakról vagy akár a megölésükről legyen szó, a korábbi rezsim által alkalmazottakhoz hasonlóan kiterjedtek.

28 Ebben az új összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság először is azt kívánja megállapítani, hogy a tálibok által a nők tekintetében elfogadott intézkedések olyan súlyosak-e, hogy azok a 2011/95 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „üldöztetésnek” minősíthetők. Rámutat arra, hogy el kell ismerni, hogy külön-külön ezen intézkedések egyike sem minősül az alapvető jogok, és különösen azon jogok súlyos megsértésének, amelyektől az EJEE 15. cikkének (2) bekezdése értelmében semmilyen eltérés nem lehetséges, így azok nem tartoznak ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatálya alá. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra keresi a választ, hogy az említett intézkedések együttesen elegendően súlyosak-e ahhoz, hogy az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozzanak.

29 Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy egy afgán nő részesülhet-e a 2011/95 irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett menekült jogállásban, anélkül hogy sor kerülne a helyzetének egyedi vizsgálatára.

30 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) A [2011/95 irányelv] 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében véve elég súlyos-e az adott államban a kormányzati hatalmat ténylegesen gyakorló által rögzített, támogatott vagy megtűrt, az alábbiakban felsorolt intézkedések együttese ahhoz, hogy az a nők helyzetére a hivatkozott irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említetthez hasonló módon hasson, ha az intézkedések többek között arra vonatkoznak, hogy a nők:

– nem viselhetnek politikai tisztségeket és nem vehetnek részt a politikai döntéshozatali folyamatokban;

– nem részesülnek olyan jogi eszközökben, hogy a nemi alapú és a családon belüli erőszakkal szemben védelmet vehessenek igénybe;

– általában véve ki vannak téve a kényszerházasság veszélyének, jóllehet azt a kormányzati hatalom tényleges gyakorlója megtiltotta, de semmilyen hatékony védelem nem illeti meg a nőket a kényszerházassággal szemben, és a szóban forgó házasságokra néha közhatalommal ténylegesen felruházott személyek részvételével kerül sor, akik tudnak róla, hogy kényszerházasságról van szó;

– nem, vagy korlátozott mértékben, csak otthon folytathatnak keresőtevékenységet;

– nehezebben férnek hozzá az egészségügyi intézményekhez,

– teljes egészében vagy jelentős mértékben (például azáltal, hogy lányok csak általános iskolai oktatásban részesülhetnek) korlátozottan férnek hozzá az oktatáshoz;

– (meghatározott rokoni kapcsolatban álló) férfi kísérete nélkül nem tartózkodhatnak vagy mozoghatnak a nyilvánosság előtt, de legalábbis a lakóhelyüktől meghatározott távolságon túl;

– kötelesek testüket nyilvánosság előtt teljes mértékben eltakarni és arcukat elfedni;

– nem sportolhatnak?

2) Elegendő-e a menedékjoghoz való jogosultság elismeréséhez, hogy valamely nőt a hivatkozott intézkedések a származási államban kizárólag a neme alapján érintenek, vagy pedig annak megállapításához, hogy valamely nőt a szóban forgó – együttesen értékelendő – intézkedések a [2011/95] irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint érintenek, az ő egyéni helyzetének vizsgálata szükséges?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

31 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az „üldöztetés” fogalmába tartozik az „üldöztetésnek” az ezen irányelv 6. cikke értelmében vett „forrása” által a nőkkel szemben alkalmazott vagy megtűrt, hátrányosan megkülönböztető, olyan intézkedések együttese, amelyek többek között a nemi alapú erőszakkal, a családon belüli erőszakkal és a kényszerházassággal szembeni mindenfajta jogi védelemtől való megfosztásukban, a test és az arc teljes letakarására való kötelezésükben, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük és a mozgásszabadságuk korlátozásában, a szakmai tevékenység gyakorlásának számukra való megtiltásában vagy e tevékenység gyakorlásának korlátozásában, az oktatáshoz és a sportoláshoz való hozzáférésük tilalmában, és a politikai életből való kizárásukban állnak.

32 Először is a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) pontja szerint, amely a Genfi Egyezmény 1. cikke A. pontjának (2) bekezdését tükrözi, „menekült” a harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése, avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni. Ezen irányelv 2. cikkének e) pontja a „menekült jogállást” úgy határozza meg, hogy az „egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által menekültként történő elismerése”.

33 A 2011/95 irányelv rendelkezéseit nemcsak ezen irányelv általános rendszerének és céljának fényében kell értelmezni, hanem tiszteletben tartva a Genfi Egyezményt – amely ezen irányelv (4) preambulumbekezdése szerint „a menekültek védelmét szolgáló nemzetközi jogi rendszer sarokkövét” képezi – és az EUMSZ 78. cikk (1) bekezdésében említett egyéb vonatkozó szerződéseket is. E szerződések között szerepel többek között az Isztambuli Egyezmény és a CEDAW (2024. január 16-i Intervyuirasht organ na DAB pri MS [Családon belüli erőszak áldozatául esett nők] ítélet, C-621/21, EU:C:2024:47, 37. és 44–47. pont; 2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 36. pont).

34 Amint azt az Isztambuli Egyezmény 1. és 3. cikke, valamint 4. cikkének 2 bekezdése megerősíti, a nők és férfiak közötti egyenlőség magában foglalja többek között azt a minden nőt megillető jogot, hogy védelemben részesüljenek a nemi alapú erőszak minden formájával szemben, ne kényszerítsék őket házasságra, dönthessenek arról, követnek-e valamely meggyőződést, valamint hogy önálló politikai véleményük lehessen és azt kinyilváníthassák, továbbá hogy szabadon dönthessenek saját életükről, többek között az oktatás, a pályaválasztás vagy a közszférában végzett tevékenységek kapcsán. Ugyanezt írja elő a CEDAW 3., 5., 7., 10. és 16. cikke is (lásd: 2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 37. pont).

35 Ezenkívül az Isztambuli Egyezmény 60. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a nőkkel szembeni, az ezen egyezmény 3. cikke alapján az emberi jogok megsértéseként és a nőkkel szembeni megkülönböztetés formájaként értelmezendő nemi alapú erőszakot a Genfi Egyezmény

1. cikke A. részének (2) bekezdése szerinti üldözés egyik formájaként kell elismerni (2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 55. pont).

36 A 2011/95 irányelv rendelkezéseinek értelmezése során, amint azt annak (16) preambulumbekezdése jelzi, tiszteletben kell tartani a Charta által elismert azon jogokat is – köztük többek között a nemen alapuló megkülönböztetést tiltó 21. cikk (1) bekezdését –, amelyek alkalmazását ezen irányelv elő kívánja mozdítani (lásd ebben az értelemben: 2021. január 13-i Bundesrepublik Deutschland [Palesztin származású hontalan személy menekült jogállása] ítélet, C-507/19, EU:C:2021:3, 39. pont; 2023. november 9-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A súlyos sérelem fogalma] ítélet, C-125/22, EU:C:2023:843, 60. pont; 2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 38. pont).

37 Másodszor a 2011/95 irányelv 9. cikke meghatározza azokat a tényezőket, amelyek alapján egyes cselekmények a Genfi Egyezmény 1. cikkének A. pontja értelmében vett üldöztetésnek minősülnek. Ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejti, hogy a releváns cselekménynek jellegénél vagy ismétlődésénél fogva elegendően súlyosnak kell lennie ahhoz, hogy az alapvető emberi jogokat súlyosan megsértse, különösen azon jogokat, amelyektől az EJEE 15. cikkének (2) bekezdése értelmében nem lehet eltérni, nevezetesen az élethez való jogot (2. cikk), a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés tilalmát (3. cikk), a rabszolgaság tilalmát (a 4. cikk (1) bekezdése) vagy a törvénytelen büntetés tilalmát (7. cikk).

38 Az említett irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában a „különös tekintettel” fordulat használata jelzi, hogy az EJEE 15. cikkének (2) bekezdésére való hivatkozás jelzésértékű, és azt a súlyossági szintet szemlélteti, amely ahhoz szükséges, hogy valamely cselekményt a Genfi Egyezmény 1. cikkének A. pontja értelmében vett „üldözésnek” lehessen minősíteni (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 5-i Y és Z ítélet, C-71/11 és C-99/11, EU:C:2012:518, 57. pont).

39 A 2011/95 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik, lehetővé teszi azt is, hogy különböző olyan intézkedések együttese – az emberi jogok megsértésének eseteit is ideértve – minősüljön „üldöztetésnek”, amely „elég súlyos” ahhoz, hogy az érintett személy helyzetére az ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említetthez „hasonlóan” hasson.

40 E rendelkezésekből következően az alapvető jogok megsértésének el kell érnie bizonyos súlyossági szintet ahhoz, hogy a Genfi Egyezmény 1. cikkének A. pontja szerinti üldöztetésnek minősüljön (2020. november 19-i Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [Katonai szolgálat és menekültügy] ítélet, C-238/19, EU:C:2020:945, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E súlyossági szint a 2011/95 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett minden egyes esetben hasonló.

41 Ami konkrétan ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját illeti, az ilyen súlyossági szintet elértnek kell tekinteni többek között akkor, ha olyan jogok megsértései, amelyek nem minősülnek szükségszerűen olyan jellegűeknek, amelyektől az EJEE 15. cikkének (2) bekezdése értelmében semmilyen eltérés nem lehetséges, együttesen sértik az emberi méltóságnak a Charta 1. cikkében előírt teljes körű tiszteletben tartását, amelynek biztosítása a 2011/95 irányelvnek – amint az a (16) preambulumbekezdéséből kitűnik – kifejezett célja.

42 A jelen ügyben, amint azt lényegében a főtanácsnok az indítványának 54. pontjában hangsúlyozza, nem kétséges, hogy azon elnyomástól függetlenül, amelynek az afgán nők abban az esetben teszik ki magukat, ha nem tartják be a tálib rezsim által elfogadott előírásokat – amelyek önmagukban a 2011/95 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett üldöztetésnek minősülhetnek –, a kérdést előterjesztő bíróság által említett hátrányosan megkülönböztető intézkedések elérik a megkövetelt súlyossági szintet, mind intenzitásuk és együttes hatásuk, mind pedig az érintett nők tekintetében jelentkező következményeik tekintetében.

43 Egyrészt ezen intézkedések közül néhányat önmagában a 2011/95 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett „üldöztetésnek” kell minősíteni. Ez a helyzet többek között a kényszerházasság esetében, amely az EJEE 4. cikke által tiltott rabszolgaság egyik formájának tekinthető, valamint a nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak elleni védelem hiánya esetében, az ilyen erőszak ugyanis az EJEE 3. cikke által tiltott embertelen és megalázó bánásmód formáinak minősül.

44 Másrészt, még ha a nőkkel szembeni hátrányosan megkülönböztető, olyan intézkedések, amelyek korlátozzák az egészségügyi ellátáshoz, a politikai élethez és az oktatáshoz való hozzáférést, valamint a szakmai tevékenység vagy a sporttevékenység gyakorlását, vagy amelyek akadályozzák a szabad mozgást, vagy sértik az öltözködés szabadságát, külön-külön nem is minősülnek a 9. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében véve valamely alapvető jog kellően súlyos megsértésének, ezen intézkedések együttesen úgy érintik a nőket, hogy elérik az ezen irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett üldöztetésnek minősüléshez szükséges súlyossági szintet. Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának az 56–58. pontjában lényegében rámutat, ezen intézkedések az együttes hatásuk, valamint a szándékos és rendszerszintű alkalmazásuk miatt azt eredményezik, hogy az afgán nőktől a nemük miatt nyilvánvalóan és folyamatosan megtagadják az emberi méltósághoz kapcsolódó alapvető jogokat. Az említett intézkedések egy szegregáló és elnyomó rendszeren alapuló társadalmi szervezet létrehozásáról tanúskodnak, amelyben a nők ki vannak zárva a civil társadalomból, és meg vannak fosztva az ahhoz való jogtól, hogy a származási országukban a mindennapi életet méltósággal éljék.

45 Ezt az értelmezést megerősíti a 2011/95 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése, amely az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett üldöztetést megvalósító cselekmények példálózó felsorolását tartalmazza, amelyek között szerepel többek között e bekezdés a)–c) és f) pontjában a fizikai vagy pszichikai erőszak alkalmazása, ideértve a nemi erőszakot is, az olyan törvényi, rendeleti, közigazgatási, rendőrségi és/vagy igazságszolgáltatási intézkedések, amelyek önmagukban hátrányosan megkülönböztető jellegűek, vagy amelyeket hátrányosan megkülönböztető módon alkalmaznak, az aránytalan vagy hátrányosan megkülönböztető büntetőeljárások vagy büntetések, valamint a személyek ellen a nemi hovatartozásuk miatt elkövetett cselekmények.

46 A fenti indokokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az „üldöztetés” fogalmába beletartozik az „üldöztetésnek” az ezen irányelv 6. cikke értelmében vett „forrása” által a nőkkel szemben alkalmazott vagy megtűrt, hátrányosan megkülönböztető, olyan intézkedések együttese, amelyek többek között a nemi alapú erőszakkal, a családon belüli erőszakkal és a kényszerházassággal szembeni mindenfajta jogi védelemtől való megfosztásukban, a test és az arc teljes letakarására való kötelezésükben, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük és a mozgásszabadságuk korlátozásában, a szakmai tevékenység gyakorlásának számukra való megtiltásában vagy e tevékenység gyakorlásának korlátozásában, az oktatáshoz és a sportoláshoz

való hozzáférésük tilalmában, és a politikai életből való kizárásukban állnak, mivel ezen intézkedések az együttes hatásuk révén sértik az emberi méltóságnak a Charta 1. cikkében biztosított tiszteletben tartását.

A második kérdésről

47 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy a 2011/95 irányelv 4. cikkének (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés az illetékes nemzeti hatóságot annak megállapításához, hogy a valamely nő nemzetközi védelem iránti kérelme értékelésének időpontjában az e nő származási országában fennálló körülményekre tekintettel azok a hátrányosan megkülönböztető intézkedések, amelyeknek e nő ezen országban ki volt vagy ki lehet téve, az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett üldöztetésnek minősülnek-e, arra kötelezi, hogy az említett irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett ezen nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi értékelése keretében az állampolgárságán és a nemén kívül a személyes helyzetére jellemző egyéb tényezőket is figyelembe vegyen.

48 A 2011/95 irányelv 4. cikke értelmében főszabály szerint minden nemzetközi védelem iránti kérelmet egyedileg kell értékelni (lásd többek között: 2013. november 7-i X és társai ítélet, C-199/12–C-201/12, EU:C:2013:720, 73. pont); 2018. január 25-i F ítélet, C-473/16, EU:C:2018:36, 41. pont; 2020. november 19-i Bundesamt für Migration und Flüchtlinge [Katonai szolgálat és menekültügy] ítélet, C-238/19, EU:C:2020:945, 23. pont).

49 Ezen irányelv 4. cikkének (3) bekezdése értelmében a kérelmező üldöztetéstől való félelme megalapozottságának értékelése egyedi alapon történik, és azt esetről esetre, körültekintően és óvatosan kell elvégezni, kizárólag a tények és körülmények konkrét értékelése alapján, annak meghatározása érdekében, hogy a megállapított tények és körülmények olyan fenyegetettséget jelentenek-e, hogy az érintett személy az egyéni helyzetére tekintettel megalapozottan félhet attól, hogy a származási országába való visszatérése esetén valóban üldöztetés áldozatává válik (lásd ebben az értelemben: 2024. január 16-i Intervyuirasht organ na DAB pri MS [Családon belüli erőszak áldozatául esett nők] ítélet, C-621/21, EU:C:2024:47, 60. pont; 2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 59. pont).

50 E rendelkezés felsorolja azokat a tényezőket, amelyeket az illetékes nemzeti hatóságoknak figyelembe kell venniük a nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi vizsgálata során. Ezek közé tartoznak a nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában fennálló, a származási országra vonatkozó releváns tények, és a kérelmező egyéni jogállása és személyes helyzete, ideértve az olyan tényezőket, mint a múltja, a neme és az életkora.

51 Bár a 2011/95 irányelv 4. cikke kétségtelenül valamennyi nemzetközi védelem iránti kérelemre alkalmazandók, függetlenül attól, hogy mely üldöztetési okokra történik hivatkozás e kérelmek alátámasztása érdekében, az illetékes hatóságoknak a nyilatkozatok és a dokumentumok vagy egyéb bizonyítékok értékelési módjait a menedékjog iránti kérelmek egyes kategóriáinak sajátosságaihoz kell igazítaniuk, tiszteletben tartva a Charta által biztosított jogokat (2014. december 2-i A és társai ítélet, C-148/13–C-150/13, EU:C:2014:2406, 54. pont; 2018. január 25-i F ítélet, C-473/16, EU:C:2018:36, 36. pont).

52 Ezenkívül a 2013/32 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének b) pontja arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák egyrészt, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmekről megfelelő vizsgálat után hozzanak határozatot, amelynek során a kérelmezők származási országában uralkodó általános helyzetről pontos és naprakész információ beszerzésére kerül sor különböző forrásokból, például az Európai Unió Menekültügyi Ügynökségétől (EUAA), amely az EMTH-t váltotta fel, az UNHCR-től és a releváns nemzetközi emberi jogi szervezetektől. Másrészt e rendelkezés megköveteli, hogy ezek az információk a kérelmek vizsgálatáért és a döntéshozatalért felelős személyzet rendelkezésére álljanak (2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 60. pont).

53 E célból, amint az az UNHCR-nek a nemzetközi védelemre vonatkozó, a Genfi Egyezmény 1. cikke A. részének (2) bekezdése keretében a nemi alapú üldöztetésről szóló 1. sz. iránymutatása 36. pontjának x) alpontjából következik, a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak a nők által benyújtott kérelmek elbírálása szempontjából releváns információkat kell gyűjteniük a származási országról, így például a nők törvény előtti helyzetéről, politikai, gazdasági és szociális jogaikról, az ország kulturális és társadalmi szokásairól, valamint e szokások be nem tartásának következményeiről, a nőket károsító hagyományos gyakorlatok gyakoriságáról, a nők elleni erőszak ismertté vált előfordulásáról és formáiról, a számukra biztosított védelemről, az ilyen erőszak elkövetőivel szembeni szankciókról, valamint az ilyen kérelem benyújtását követően a származási országába visszatérő nőt fenyegető kockázatokról (2024. június 11-i Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid [A nemek közötti egyenlőség értékével azonosuló nők] ítélet, C-646/21, EU:C:2024:487, 61. pont).

54 A fentiekből következik, hogy maga a nemzetközi védelem iránti kérelem egyedi értékelésének követelménye feltételezi, hogy az illetékes nemzeti hatóságok a tények és bizonyítékok értékelésének módját az egyes kérelmek körülményeihez és jellemzőihez igazítsák.

55 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy a 2011/95 irányelv 3. cikke szerint a tagállamok bevezethetnek, illetve fenntarthatnak kedvezőbb, olyan szabályokat, amelyek többek között a menekült jogállás megadására vonatkozó feltételek enyhítésére irányulnak, amennyiben e szabályok nem sértik ezen irányelv általános rendszerét vagy célkitűzéseit (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Ahmedbekova ítélet, C-652/16, EU:C:2018:801, 70. és 71. pont; 2021. november 9-i Bundesrepublik Deutschland [A család egységének fenntartása] ítélet, C-91/20, EU:C:2021:898, 39. és 40. pont).

56 A jelen ügyben az EUAA a „Country guidance:Afghanistan”című, 2023. januárijelentésének 3.15. pontjában arra a következtetésre jut, hogy a tálib rezsim által 2021 óta elfogadott intézkedésekre tekintettel az afgán nők és lányok esetében általánosságban fennáll a 2011/95 irányelv 9. cikke értelmében vett üldöztetéstől való megalapozott félelem. Ugyanígy az UNHCR az intézkedések együttese alapján fennálló üldöztetésnek az afganisztáni nők és lányok jelenlegi helyzete fényében vizsgált fogalmáról szóló, 2023. május 25-én kiadott nyilatkozatában a jelen ügy kontextusában megállapítja, hogy az afgán nők és lányok tekintetében a menekült jogállás elismerését a tálibok által ellenük elkövetett, kizárólag a nemükön alapuló üldözési cselekményekre tekintettel vélelmezni kell.

57 E körülmények között az afganisztáni állampolgársággal rendelkező nők által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmeket illetően a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok megállapíthatják, hogy a nemzetközi védelmet kérelmező helyzetének egyedi vizsgálata során

jelenleg nem szükséges annak bizonyítása, hogy kérelmező a származási országába való visszatérése esetén ténylegesen és konkrétan üldöztetésnek lenne kitéve, ha az egyéni jogállására vonatkozó információk – mint például az állampolgársága és a neme – bizonyítottak.

58 A fenti indokokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 4. cikkének (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés az illetékes nemzeti hatóságot annak megállapításához, hogy a valamely nő nemzetközi védelem iránti kérelme értékelésének időpontjában az e nő származási országában fennálló körülményekre tekintettel azok a hátrányosan megkülönböztető intézkedések, amelyeknek e nő ezen országban ki volt vagy ki lehet téve, az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett üldöztetésnek minősülnek-e, nem kötelezi arra, hogy az említett irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett e kérelem egyedi értékelése keretében az állampolgárságán és a nemén kívül a személyes helyzetére jellemző egyéb tényezőket is figyelembe vegyen.

A költségekről

59 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikke (1) bekezdésének b) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az „üldöztetés” fogalmába beletartozik az „üldöztetésnek” az ezen irányelv 6. cikke értelmében vett „forrása” által a nőkkel szemben alkalmazott vagy megtűrt, hátrányosan megkülönböztető, olyan intézkedések együttese, amelyek többek között a nemi alapú erőszakkal, a családon belüli erőszakkal és a kényszerházassággal szembeni mindenfajta jogi védelemtől való megfosztásukban, a test és az arc teljes letakarására való kötelezésükben, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük és a mozgásszabadságuk korlátozásában, a szakmai tevékenység gyakorlásának számukra való megtiltásában vagy e tevékenység gyakorlásának korlátozásában, az oktatáshoz és a sportoláshoz való hozzáférésük tilalmában, és a politikai életből való kizárásukban állnak, mivel ezen intézkedések az együttes hatásuk révén sértik az emberi méltóságnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának 1. cikkében biztosított tiszteletben tartását.

2) A 2011/95 irányelv 4. cikkének (3) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezés az illetékes nemzeti hatóságot annak megállapításához, hogy a valamely nő nemzetközi védelem iránti kérelme értékelésének időpontjában az e nő származási

országában fennálló körülményekre tekintettel azok a hátrányosan megkülönböztető intézkedések, amelyeknek e nő ezen országban ki volt vagy ki lehet téve, az ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében vett üldöztetésnek minősülnek-e, nem kötelezi arra, hogy az említett irányelv 2. cikkének h) pontja értelmében vett e kérelem egyedi értékelése keretében az állampolgárságán és a nemén kívül a személyes helyzetére jellemző egyéb tényezőket is figyelembe vegyen.

Aláírások